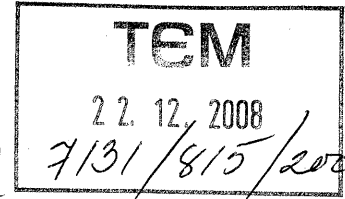

22.12.2008

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 20.10.2008. 7131/815/2008

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeelle

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on monipuolisella asiantuntemuksella laadittu ja erillisselvityksineen laaja ja perusteellinen asiakirja, joka on hyvä perusta ydinenergialain mukaiselle päätöksenteolle ja Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavan laatimiselle. Lapin liitolla on kuitenkin joitakin kysymyksiä ja huomautuksia koskien aluerakenne-, aluetalous- ja työllisyysvaikutuksia, joidenkin ongelmatilanteiden käsittelyä sekä selostuksen havainnollisuutta.

Selostuksen kohdassa 8.10.2 kuvataan aluerakenteeseen ja -talouteen sekä työllisyyteen kohdistuvia vaikutuksia yleisesti Suomessa ja talousalueilla erottelematta sijoitusvaihtoehtoja toisistaan. Vain nykytilaa käsitellään kunkin sijoitusvaihtoehdon osalta erikseen. Eikö näissä vaikutuksissa ole aluekohtaisia eroja? Tieto näistä vaikutuksista on tärkeä maakuntakaavoitukselle ja seutukunnan muulle suunnittelulle.

Kerrannaisvaikutuksista aluetalouteen ja työllisyyteen on kerrottu sanallisesti ja numeeroin, mutta jää epäselväksi, sisältävätkö talous- ja työpaikkaluvut myös muut kuin suoraan voimalaitoksen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat määrät. Kohdassa 7.10.1 sanotaan, että sekä rakennus- että käyttövaiheessa on tarkasteltu sekä välittömiä että välillisiä työllisyysvaikutuksia. Kohdassa 8.10.2 sivulla 268 taas todetaan, että käytön aikaisiksi vuotuisiksi työllisyysvaikutuksiksi on arvioitu 340-425 henkilötyövuotta riippuen investoinnin laajuusvaihtoehdoista ja että arvio sisältää kaikki välittömästi työllistyneet eli sekä laitoksen vakituisen henkilöstön että ulkopuolisten palveluiden tarjoajat.

Selostuksessa ei ole käsitelty toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia koko Perämerenkaarelle ja Pohjois-Suomelle. Nämä vaikutukset lienevät merkittäviä erityisesti suurteollisuudelle. Muutenkin muihin elinkeinoihin kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty vähän.

Liikennevaikutusten arvioinnista (8.8) puuttuvat vaikutukset lentoliikenteeseen.

Sosiaalisten vaikutusten arviointiin liittyvien asukaskyselyjen vastausprosenttia pidettiin selostuksessa suhteellisen korkeana. Simossa se oli 29.6 %. Onko selvitetty vastanneiden ja vastaamatta jättäneiden taustoja? Kuinka hyvin vastanneet edustavat alueen väestöä? Onko kyselyissä esiin nousseisiin kysymyksiin vastattu selostuksessa?

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on kerrottu (8.1.4) mutta ei siitä, miten tämä hanke toteuttaa niitä. Toteuttamista on käsitelty maakuntakaavaluonnoksen selostuksessa.

YVA-selostuksessa kerrotaan mahdollisista käyttöhäiriöistä ja onnettomuuksista ja kuvataan niiden vaikutuksia ja ehkäisyä, niihin varautumista ja väestönsuojelutoimenpiteitä. Selostuksessa on ympäristövaikutusten seurantaohjelma, jossa kerrotaan hyvin päästöjen tarkkailusta ja mittaamisesta mutta puutteellisesti se, miten toimitaan, jos päästöt eivät pysy sallituissa rajoissa. Esimerkiksi sivulla 82 todetaan, että työmaalta mereen johdettavan veden laatua ja määrää tarkkaillaan. Millaisia haitta-aineita vedessä voi olla, millaisia raja-arvoja niille on ja mitä tehdään, jos raja-arvot ylittyvät? Selostuksessa todetaan, että radioaktiiviset vesi- ja ilmapäästöt puhdistetaan siten, että niiden säteilyvaikutus ympäristössä on hyvin pieni verrattuna luonnossa normaalisti olevien radioaktiivisten aiheiden vaikutukseen. Radioaktiiviset ja tavanomaiset päästöt mitataan ja varmistetaan, että ne alittavat asetetut raja-arvot. Miten varmistetaan ja miten toimitaan, jos eivät alita?

Kohdan 7.14 mukaan onnettomuuden vaikutusten arvioimiseksi on tarkasteltu tilannetta, jossa päästö ympäristöön alkaa kuusi tuntia onnettomuuden alkamisen jälkeen ja kestää tunnin. Sitä ei ole kerrottu, mihin nämä aikarajat perustuvat.

Jos laivaväylän ja satamalaiturin rakentamisen (8.2.2) yhteydessä tarvittavissa ruoppauksissa havaitaan raja-arvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, noudatetaan parasta saatavilla olevaa tekniikkaa haitta-aineiden ympäristöön leviämisen estämiseksi. Voisiko matlampienkin pitoisuuksien haittojen ehkäisemiseen käyttää parasta tekniikkaa?

Selostuksen havainnollisuus on tärkeä sen ymmärtämisen ja siten siihen vaikuttamisen kannalta. Selostuksessa onkin havainnollistettu hyvin piirroksin, kartoin ja kuvasovituksin esimerkiksi hankkeen teknistä toimintaa, lauhdeveden vaikutusalueita ja laitoksen mittasuhteita. Kohdassa 8.4.4.6 selostuksen havainnollistamiseksi voitaisiin rysäpaikat ja muut kalastukselle tärkeät alueet merkitä kartalle yhdessä lauhdeveden vaikutusalueen kanssa. Myös lohikalojen vaellusreitit ja niiden suhde meriveden lämpötilan muutoksiin tulisi esittää kartalla. Veden virtaamaa otto- ja purkupaikoilla voisi havainnollistaa esimerkiksi vertaamalla sitä johonkin lähiseudun jokeen.

Maisemavaikutuksia tulisi havainnollistaa lisää esimerkiksi esittämällä kartalla tärkeät kulttuuri- ja luonnonmaisema-alueet ja -kohteet, alueet, joilla voimalaitos hallitsee maisemaa, sekä tärkeät näkymät, jotka muuttuvat.

Lapin liitto valmistelee Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavaa, jonka luonnos on parhaillaan nähtävänä ja lausunnoilla. Tavoitteena on, että Lapin liiton valtuusto käsittelee kaavan marraskuussa 2009. Maakuntakaavassa ratkaistaan ydinvoimalaitoksen sijainti ja liittyminen ympäristöönsä seudullisella tasolla. Ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostus on kaavan vaikutusten osalta maakuntakaavan tärkein tietolähde ja liiteasiakirja. Lapin liitto esittää, että edellä esitetyt huomautukset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Lapin liitto

Janne Seurujärvi
hallituksen puheenjohtaja

Esko Lotvonen
maakuntajohtaja